

Instruktion för Försvarsmakten Uniformsbestämmelser 2009
version 1.5

9 Utmärkelser

Instruktion för Försvarsmakten Uniformsbestämmelser 2009 version 1.5 (Unibest 2009 v.1.5), M7739-350014 fastställs för tillämpning från och med 2012-12-01.

Beslut

Följande bestämmelser upphävs vid samma tidpunkt:

- Uniformsbestämmelser för Försvarsmakten 2009, version 1.4

Detta beslut har fattats av överste Lars Hammarlund. I ärendets beredning har deltagit kapten Patrik Laestadius och överstelöjtnant Olle Strid, PROD UTB, den sistnämnde tillika föredragande.

Lars Hammarlund, Chef PROD UTB

Olle Strid

© 2012 Försvarsmakten, Stockholm

Boken är producerad i samarbete med **Citec Information AB**.

Att mångfaldiga innehållet i denna publikation, helt eller delvis, utan medgivande av Försvarsmakten, är förbjudet enligt upphovsrättslagen.

Inom Försvarsmakten får bild- och textmaterialet användas, t ex kopieras, vid utbildning eller annan verksamhet. På lämpligt sätt skall källan anges.

M7739-350014 Unibest FM 2009

Central lagerhållning: Försvarets bok- och blankettförråd

Innehållsförteckning

9	Utmärkelser	5
9.1	Allmänt om bärandetillstånd	5
9.2	Svenska utmärkelser	6
9.3	Utländska och internationella utmärkelser	7
9.4	Generella anvisningar för bärande	7
9.5	Kungl. Maj:ts Orden (KMO)	8
9.6	Olika kategoriers bärandeordning	8
9.7	Storlekar och förkortningar	8
9.7.1	Om ordnar	9
9.7.2	Medalj, minnestecken, förtjänstmedalj, förtjänststecken m.fl. tecken	10
9.8	Utmärkelsetecken till olika uniformsdräkter	10
9.9	Bärandebestämmelser	11
9.9.1	Ordenskedja med ordenstecken	11
9.9.2	Storkorsband	12
9.9.3	Kraschan	12
9.9.4	Ordenstecken eller medalj som bärs i band om halsen	14
9.9.5	Utmärkelsetecken som bärs på bröstet i band	15
9.9.6	Släpspannen	15
9.9.7	Utmärkelsetecken utan band på bröstet	16
9.10	Officiella svenska utmärkelsetecken	16
9.10.1	Kategori A. Kungl. Maj:ts orden (Kungl. Serafimerorden)	16
9.10.2	Kategori B. Svenska krigsdekorationer m.m.	16
9.10.3	Kategori C. Kungliga minnestecken	17
9.10.4	Kategori D. H.M. Konungens medaljer	18
9.10.5	Kategori E. De Kungliga riddarordnarna	18
9.10.6	Kategori F. Officiella svenska ordensmedaljer	19
9.10.7	Kategori G. Av regeringen utdelade Kungl. medaljer	19
9.10.8	Kategori H. Medalj som vid särskilt tillfälle förlänats av H.M. Konungen i hovprotokoll	20
9.10.9	Kategori I. Övriga officiella medaljer	20
9.11	Halvofficiella svenska utmärkelsetecken	22
9.11.1	Kategori J. Halvofficiell orden	22
9.11.2	Kategori K. Halvofficiella medaljer	22
9.12	Svenska medaljer i medaljband som inte har H.M. Konungens bild och/eller statseblem (krona)	26
9.12.1	Kategori L. Övriga medaljer med generellt bärandetillstånd på försvarsmaktens uniformer	26
9.13	Utländska utmärkelser	27
9.13.1	Principer för bärande	27
9.13.2	Internationella utmärkelser	27
9.14	Idrotts och yrkesfärdighetstecken utan band	28
9.14.1	Utmärkelsetecken utan band	28
9.14.2	Hemvärnets veteran- och årstecken	30

9 Utmärkelser

Detta kapitel behandlar

9.1	Allmänt om bärandetillstånd	5
9.2	Svenska utmärkelser	6
9.3	Utländska och internationella utmärkelser	7
9.4	Generella anvisningar för bärande	7
9.5	Kungl. Maj:ts Orden (KMO)	8
9.6	Olika kategoriers bärandeordning	8
9.7	Storlekar och förkortningar	8
9.8	Utmärkelsetecken till olika uniformsdräkter	10
9.9	Bärandebestämmelser	11
9.10	Officiella svenska utmärkelsetecken	16
9.11	Halvofficiella svenska utmärkelsetecken	22
9.12	Svenska medaljer i medaljband som inte har H.M. Konungens bild och/eller statseblem (krona)	26
9.13	Utländska utmärkelser	27
9.14	Idrotts och yrkesfärdighetstecken utan band	28

9.1 Allmänt om bärandetillstånd

Med utmärkelsetecken avses: Ordenstecken, medaljer och vissa märken.

För angivelser av höger och vänster i detta kapitel tillämpas heraldisk sed, d.v.s. anges utifrån bärarens synvinkel.

Denna instruktion förändrar delvis tidigare gällande anvisningar för i vilken ordning utmärkelser ska bäras.

Tidigare gällande ordning för bärande enligt FFS 1996:14 ändras till ordning enligt denna instruktion vid montering som görs efter 2012-12-01.

- utmärkelsetecken markerade med fet stil i detta kapitel delas fortfarande ut
- utmärkelsetecken markerade med kursiv stil delas inte längre ut eller är vilande
- krigsdekorationer till Kungl. Svärdsorden är inte upptagna i denna instruktion (förläningar av svärdsorden upphörde 1975 och dekorationerna har inte tilldelats i modern tid)
- äldre tecken som bedömts ha mycket få innehavare har utelämnats (För information om dessa hänvisas till Statens Försvarshistoriska museers skrifter och äldre reglementen).

Organisationsenhet får bekosta montering av utmärkelsetecken i originalstorlek för försvarsmaktens personal som:

- regelbundet deltar i statsceremonier
- regelbundet deltar vid officiell representation
- tilldelats utmärkelsetecken från kategori A till I (tidigare erhållna medaljer i kategori K och L får ingå i monteringen).

För miniatyrer i alla kategorier och för utmärkelsetecken i kategori K och L bekostar den enskilde den montering som behövs för att erhållna utmärkelsetecken ska kunna bäras i sammanhållna rader.

Bärandet av utmärkelsetecken på försvarsmaktens uniformer syftar till att visa Sveriges eller annan nations, myndighets, organisations eller därtill jämförlig motsvarighets erkänsla till enskild för tapperhet, bragd, förtjänst eller erkänsla för skada eller dödsfall till följd av strid. Utmärkelsetecken kan också vara ett minnestecken för viss organisation eller verksamhet. På uniform bärs endast utmärkelser som Försvarsmakten medgivit bärandetillstånd för.

Att endast bära godkända utmärkelsetecken är en protokollär fråga, ofta med mellanstatliga överenskommelser som grund tillhör god sed och att respektera detta bör vara en hederssak för försvarsmaktens personal.

Avgränsningar och läsanvisningar för kapitlet:

9.2 Svenska utmärkelser

Statschefens, regeringens och myndigheters utmärkelsetecken (kategori A till I) *ska bäras* och innehavet registreras i försvarsmaktens redovisningssystem. Utmärkelsetecken i kategori J, K och L *får bäras*. På officiellt CV förtecknas erhållna utmärkelsetecken i kategori A till L.

Om bärandetillstånd önskas för svenska utmärkelsetecken som inte finns upptagna i denna instruktion med bilaga, ska utmärkelsetecknets instiftare inkomma med en ansökan till HKV som beslutar om eventuellt generellt bärandetillstånd.

Handläggning vid HKV av enskilda beslut avseende personliga bärandetillstånd *för svenska utmärkelser* som inte upptas i denna instruktion upphör fr.o.m. 2013-01-30.

Sammanfattande underlag avseende beslut om generella bärandetillstånd för utmärkelsetecken meddelas årligen av HKV och införs i bilaga till denna instruktion.

Varje organisationsenhet får instifta en förtjänstmedalj i valörerna guld och silver. Organisationsenhet får instifta en minnesmedalj i brons i det fall organisationsenheten avvecklas. Krigs- och hemvärnsförband får inte instifta förtjänst eller minnesmedaljer.

Före instiftande av medalj inom Försvarsmakten hemställer organisationsenheten vid HKV om bärandetillstånd på försvarsmaktens uniformer.

Om tillstånd givits till organisationsenhet att nyttja även bronsmedalj, ska sådan medalj utdelas synnerligen restriktivt och helst läggas vilande eftersom bronsvalören numera reserverats för minnes- och kampanjmedaljer.

Organisationsenhets medaljstatuter får inte överlappa statuter för statschefens, regeringens eller Försvarsmaktens utmärkelser utan ska omfatta förtjänster på det lokala planet för organisations-

enheten eller dess krigsförband. De får inte tilldelas som tecken för fullgjord tjänstgöringstid (motsv.).

Frivillig försvarsorganisation får, utöver eventuell halvofficiell medalj (i kategori K) efter hemställan vid Högkvarteret, bärandetillstånd för maximalt *en* förtjänstmedalj på förbunds nivå (kategori L). Frivillig försvarsorganisations distriktsorganisation (länsförbund) *kan få* bärandetillstånd för en förtjänstmedalj (kategori L). Lokalförening ansluten till frivillig försvarsorganisations distriktsorganisation *får inte* bärandetillstånd för förtjänstmedaljer eller andra lokala utmärkelser.

Bärandetillstånd för minnesmedaljer i kategori L medges i regel endast vid avveckling av organisationenheten och vid frivillig försvarsorganisations upplösning.

9.3 Utländska och internationella utmärkelser

Innehavare av utländska och internationella utmärkelsetecken ska lämna en skriftlig ansökan om bärandetillstånd till Högkvarteret som meddelar om eventuellt bärandetillstånd. Gäller ansökan tillstånd att bära utländsk orden ska ansökan innehålla en bilaga med Kungl. Maj:ts Ordens yttrande över ordenstecknets status och lämplighet att bära på Försvarsmaktens uniformer.

Utländska och internationella utmärkelsetecken som motsvarar kategori L medges inte bärandetillstånd.

Ordinar och medaljer *förlänade i samband med statsbesök* får bäras utan Högkvarterets tillstånd eftersom förlänandet reglerats i särskilt protokoll. Innehavaren tillser att innehav av sådan utmärkelse anmäls till HKV och registreras i Försvarsmaktens redovisningssystem (t ex i officiellt CV).

9.4 Generella anvisningar för bärande

Utmärkelsetecknen anges inom sin respektive grupp och kategori i regel efter den tidpunkt de instiftades, vilket även är den ordning i vilken de ska bäras. Inom samma kategori ska utmärkelsetecken i guld dock bäras till höger om utmärkelsetecken i silver och silver till höger om brons. Järn kan vara högsta valör inom vissa utmärkelsetecken (bärs i förekommande fall som guldmedalj).

I det fall utmärkelsetecken i olika valörer inom samma utmärkelse mottagits, bärs endast den högsta innehavda valören. Medalj med svärd bärs före medalj utan svärd oavsett valör och får dubblera medalj utan svärd oavsett valör.

Den som tilldelats en medalj i kategori K ska i regel inte bära medalj från kategori L från samma organisation (även om det är olika medaljband).

Exempel då medalj i kategori K ersätter medalj från kategori L:

- **Frivilliga Radioorganisationens särskilda förtjänstmedalj** (från kategori K) och **Frivilliga Radioorganisationens förtjänstmedalj** (från kategori L). (Båda medaljerna bör inte bäras samtidigt.)

Ordinar och medaljer anpassas för bärande på uniform. Bärs fler än ett utmärkelsetecken ska dessa vara monterade till sammanhängande enheter. Dammontage (rosetter) i original ersätts med raka band.

9.5 Kungl. Maj:ts Orden (KMO)

Kungl. Maj:ts Orden har utarbetat generella regler för bärande av utmärkelsetecken i skriften "Att bära ordnar och utmärkelsetecken" (KMO 2010) vilken i korthet återges nedan.

- 1 Svenska ordensdekorationer, minnestecken och medaljer bärs främst.
- 2 Utländska ordensdekorationer, minnestecken och medaljer bärs i regel efter svenska, dock med följande undantag, nämligen att på utländsk beskickning eller vid tillställning i annat land, då ordnar anbefalls, vederbörande lands storkors och kommendörskors bärs före svenska, såvida inte Konungen och/eller Drottningen är närvarande.
- 3 Vid statsbesök eller annat tillfälle då utländsk statschef är närvarande ska vederbörande lands storkors och kommendörskors (med kraschaner) alltid bärs före svenska eller andra staters ordnar.
- 4 Ordnar och utmärkelsetecken bärs alltid enligt svenska regler (halskorsens och riddartecknens band, längd och montering).
  - a Tilldelas en högre grad av en orden, bärs inte den lägre mera. **Undantag** utgör endast om den lägre graden har förlänats med svärd.
  - b Ordenstecken som bärs i original får inte bäras samtidigt i miniatyrspänne.
- 5 För några ordnar gäller att kraschanen bärs på höger sida (t.ex. storofficer av franska Hederslegionen och Nationella Förtjänstorden). Vissa storkors bärs också från vänster axel (danska Elefantorden och isländska Falkorden) till höger höft.

9.6 Olika kategoriers bärandeordning

Utmärkelsetecken bärs i följande ordning:

- 1 Officiella svenska utmärkelsetecken (Kategori A-I).
- 2 Halvofficiella svenska utmärkelsetecken (Kategori J-K).
- 3 Andra svenska utmärkelsetecken godkända av Försvarsmakten (Kategori L).
- 4 Nordiska officiella utmärkelsetecken.
- 5 Utomnordiska officiella utmärkelsetecken i landsordning räknat efter landets namn på franska.
- 6 Internationella officiella utmärkelsetecken.

9.7 Storlekar och förkortningar

Medaljers storlekar anges enligt en sexgradig skala.

18:e storleken har en diameter av 56 mm (Bärs normalt i kedja eller band om halsen)
15:e storleken har en diameter av 51 mm (Bärs normalt i kedja eller band om halsen)
12:e storleken har en diameter av 43 mm (Bärs i vissa fall i band om halsen)
8:e storleken har en diameter av 33 mm
6:e storleken har en diameter av 27 mm
5:e storleken har en diameter av 24 mm

Utmärkelseteckens värdigheter förkortas enligt gängse praxis inom området. Förkortningar fastställs för varje enskild utmärkelse.

Klartext	Förkortning
Kommendör	K (alltid i början av förkortningen)

Riddare	R (alltid i början av förkortningen)
Ledamot	L (alltid i början av förkortningen)
Orden	O
Konungens	Kon:s
med stora korset	mstk
Jubileumsminnestecken	Jmt:
Minnestecken	Mt
förtjänstecken	ft
mod och rådighet	mor
tapperhet i fält (till sjöss)	tf (ts)
sårad i strid	sis
serafimerblått band	serafb
med svärd	msv
med kedja	mkedja
med briljanter	mbrilj
med stjärna	mstjärn
med krona	mkrona
med vinge	mv
med krans	mkrans
med spänne	mssp
med bandspänne	mbdsp
Medalj	M
Järnmedalj	JrM
Guldmedalj	GM
Bronsmedalj	BM
Silvermedalj	SM
Minnesmedalj	MM
kors	K (anges alltid i slutet av förkortningen)
minne	m
belöning	b
band	bd
tecken/tecknet	t
av första (andra, tredje) klassen	1 (2, 3) kl
och	o

9.7.1 Om ordnar

En orden förlänas av stat eller kyrkligt överhuvud med legitimt statsöverhuvuds godkännande. På uniform får endast officiella ordnar bäras. Ordensvärdigheter förlänade av den svenska grenen av Johanniterorden får bäras jämlikt generalorder nr:1162/1934.

Dynastiska familjeordnar (orden förlänad av suveräna eller f.d. suveräna furstehus erkända av Wienkongressen 1814 eller senare men som inte erkänns som officiella statsordnar) bärs inte på försvarsmaktens uniformer. Undantag kan medges för sådan orden, förlänad med anledning av krigsmannagärning.

Det är av protokollära skäl inte tillåtet att blanda officiella ordenstecken och icke officiella ordensliknande dekorationer på försvarsmaktens uniformer.

Insignier och ordensliknande tecken från ordenssällskap och kamratföreningar får bäras till uniform i **slutna sällskap** inom respektive sällskaps verksamheter inom riket. Ordenstecken i olika värdigheter består av:

- 1 Ordenskedja liggande över axlarna, stort ordenstecken och stor kraschan (kommendör med stora korset).
- 2 Stort ordenstecken i band över axeln och stor kraschan (kommendör med stora korset).
- 3 Stort ordenstecken i band om halsen och liten kraschan (kommendör av 1.klassen).
- 4 Liten kraschan (kommendör av 1.klassen).
- 5 Stort ordenstecken i band om halsen (kommendör).
- 6 Litet ordenstecken i band på bröstet (riddare, ledamot av 1.klassen samt riddare och ledamot).
- 7 Miniatur av orden i band på bröstet eller i knapphål (riddare, ledamot av 1.klassen, riddare och ledamot).
- 8 Ordensband (släpspanne) bärs på bröstet till dagligdräkt och vardagsdräkt i stället för ordensinsignier i original.

9.7.2 Medalj, minnestecken, förtjänstmedalj, förtjänsttecken m.fl. tecken

Medalj (motsv.) utgörs av:

- 1 Utmärkelsetecken i kedja eller band runt halsen (storlek 12 och över).
- 2 Utmärkelsetecken i eller utan band på bröstet (storlek 5 till 12).
- 3 Miniatur av utmärkelsetecken i band på bröstet eller i knapphål (endast för bärande på mässjacka).
- 4 Medaljband (släpspanne) bärs på bröstet till dagligdräkt och vardagsdräkt i stället för medalj i original.

9.8 Utmärkelsetecken till olika uniformsdräkter

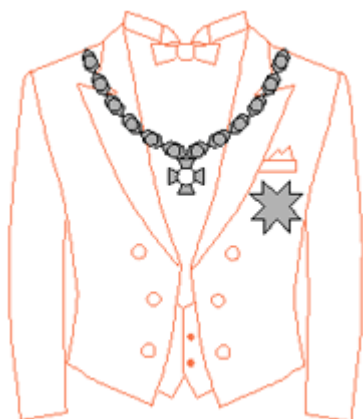
Klädselbeteckning	Utmärkelsetecken och grunder för deras bärande
A 1, Högtidsdräkt	<ul style="list-style-type: none"> – Ordenskedja – Högre värdigheter bärs i kedja alternativt i ordens- eller medaljband runt halsen – Stort ordenstecken i axelband – Kraschan – Riddartecken och medalj i original
B 1, Stor mässdräkt	<ul style="list-style-type: none"> – Ordenskedja – Högre värdigheter bärs i kedja alternativt ordens- eller medaljband runt halsen – Stort ordenstecken i axelband – Kraschan – Riddartecken och medaljer i miniatyruutförande – Utmärkelsetecken i originalstorlek får bäras. I närvaro av DD.MM. ska utmärkelsetecken i originalstorlek bäras (medaljer i original och miniatyrer får inte bäras blandat)
B 2, Liten mässdräkt	<ul style="list-style-type: none"> – Kraschan – Ordenstecken och medaljer i miniatyr

Klädselbeteckning	Utmärkelsetecken och grunder för deras bärande
C 1, Daglig dräkt Daglig musikdräkt	– Släpspanne a Utmärkelsetecken i original bärs undantagsvis och endast på order i samband med nationella högtider, exempelvis vid mottagningar på nationaldagen och i anslutning till medaljering b Kraschan bärs då daglig dräkt nyttjas vid representation (C 1 buren som sällskapsdräkt (B 2) i stället för liten mässsdräkt)
C 2, Vardagsdräkt	– Släpspanne
A 2, Trupparaddräkt Truppmusikdräkt	– Ordenstecken och medaljer
Fält- och sjöparaddräkt Fält-, och sjömusikdräkt	– Ordenstecken och medaljer bärs på order
Arbetsdräkt, grön, blå, vit och kaki	– Släpspanne

9.9 Bärandebestämmelser

9.9.1 Ordenskedja med ordenstecken

En ordenskedja med ordenstecken ska placeras liggande över axlarna, ovanpå axelklaffarna, med ordenstecknet hängande i bröstets mittlinje.

9.9.2 Storkorsband

Ett storkorsband bärs över föreskriven axel utanpå vapenrocken/innerkavajen och fästs på uniform m/87 och m/1895 under axelklaffen och paradskärpet.

Till mässjacks bärs storkorsbandet under mässjackan men över västen. Bandets längd (till vapenrock m/87(A) och innerkavaj m/48) anpassas så att knuten i axelbandet kommer strax under paradskärpet motsv. och (till mässjacks) strax under framstyckets undre kant.

Den som har flera storkorsvärdigheter bär bandet (och kraschanen) för den förnämsta. För de övriga bärs endast kraschanen.

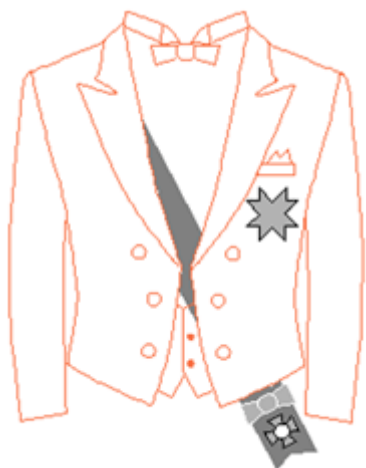

Bild 9:1 Bärande på mässjacks

9.9.3 Kraschan

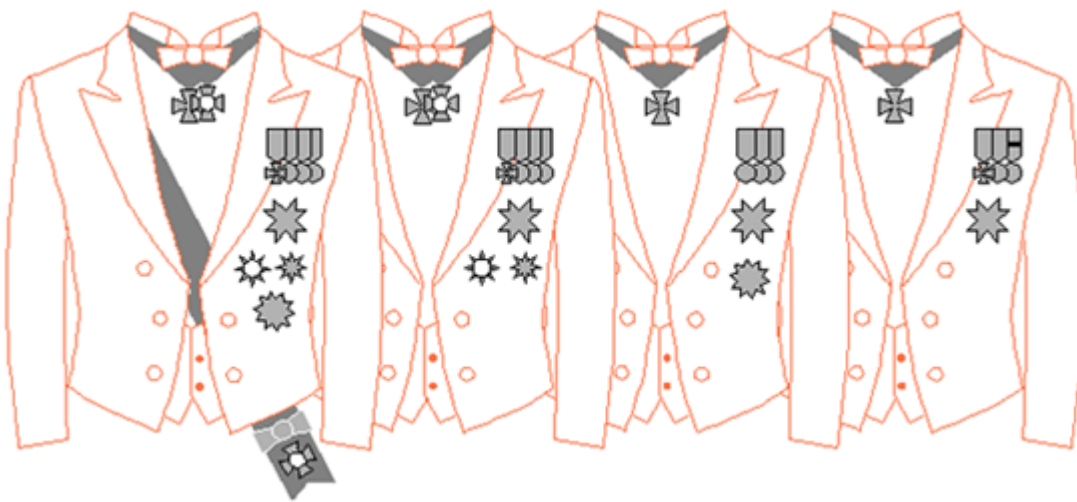
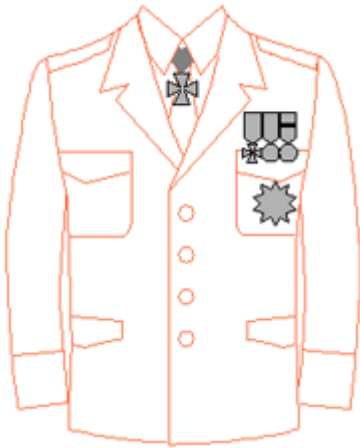

Bild 9:2 Kraschan till Vasaorden. Foto: okänd

En kraschan ska placeras på vänstra bröstfickan nedanför ordenstecken och medaljer och nära bröstfickans eller den motsvarande platsens nedre del.

Om flera kraschaner bärs samtidigt gäller följande:

- 1 Storkorskraschan ska bäras före (ovanför) kommendörskraschan.
- 2 Bärs två kraschaner ska den förnämsta placeras ovanför den andra.
- 3 Bärs tre kraschaner ska den förnämsta placeras överst och de två övriga på en undre rad.
- 4 Högst fyra kraschaner får bäras på bröstets vänstra sida.
  - a kraschanerna placeras två och två med ordningsföljd uppifrån höger (från bäraren sett) eller en, två och en
- 5 För vissa utländska ordnar ska kraschan bäras på höger sida.

9.9.4 Ordenstecken eller medalj som bärs i band om halsen

- 1 På vapenrock placeras ordenstecknet eller medaljen så att det hänger ovanpå slipsen, med bandlänken omedelbart på slipsens knut och med bandet under skjortkragen. (Länken skall inte sitta under slipsknuten).
- 2 På vapenrock med uppstående krage (paraduniformer för LG) bärs ett halskors med bandet innanför uniformskragen och korset hängande alldeles intill kragens underkant i bröstets mittlinje. Ytterligare halskors fästs i knapphålen, eller mellan knapparna, under varandra med den förnämsta orden högst.
- 3 På mässjackska placeras ordenstecknet eller medaljen så att det hänger omedelbart under rosetten och med ordens- eller medaljbandet över rosettens band.

Högst tre utmärkelsetecken får bäras samtidigt om halsen:

- tecknen placeras bredvid varandra med det förnämsta i mitten och med dess band överst, det andra i rang till höger från bäraren sett och det tredje till vänster.

Två ordenstecken eller medaljer bärs samtidigt om halsen bredvid varandra med det förnämsta till höger från bäraren sett och med dess band överst

Anbefalls bärande "utan band" innebär det att endast **ett** storkors eller kommendörskors bärs om halsen samt att kraschan(er) bärs.

9.9.5 Utmärkelsetecken som bärs på bröstet i band

Ett utmärkelsetecken som bärs på bröstet i tecknets band, bärs på bröstets vänstra sida. Endast en rad medaljer får bäras och monteras på spänne eller nål. Bandet har normalt en längd av 4,5 cm (om medaljen har krona, i övrigt 5,6 – 6,0 cm) och bärs:

- 1 På vapenrock med bandets övre raka del så högt över bröstfickans övre del och med bandets högra del i linje med ficklockets högra kant, att tecknets mitt i höjddled hänger mitt på fickan.
- 2 På vapenrock utan bröstficka (vapenrock m/1886 motsv.) fästs bandets övre del i höjd mitt mellan 2:a och 3:e knappen uppifrån räknat.
- 3 På innerkavaj m/48 fäst utmärkelsetecknet med bandets övre raka del 6-8 cm rakt nedanför spetsen på vänstra kavajslaget och intill detsamma.
- 4 På mässjacks bärs utmärkelsetecken i original på motsvarande plats som på vapenrock.
  - a Om möjligt bärs miniatyr av utmärkelsetecknet i miniatyrband, som fästs i knapphålet eller på motsvarande plats på mässjackans vänstra slag.
  - b Miniatyr av utmärkelsetecken i band på bröstet blandas inte med dito i originalstorlek.

Högst fyra utmärkelsetecken i originalstorlek får bäras bredvid varandra utan överlappning mellan medaljbanden. Medaljer monteras till en sammanhängande enhet så att bandens överkant respektive tecknets underkant kommer i rak linje med varandra.

- Överlappande medaljer monteras förskjutna över varandra, med den förnämsta överst och till höger.

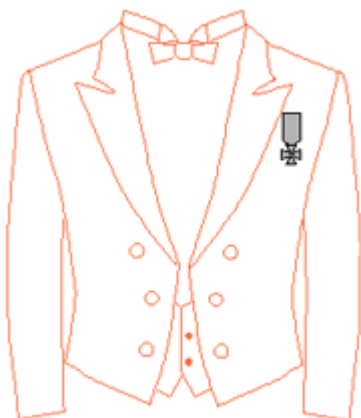
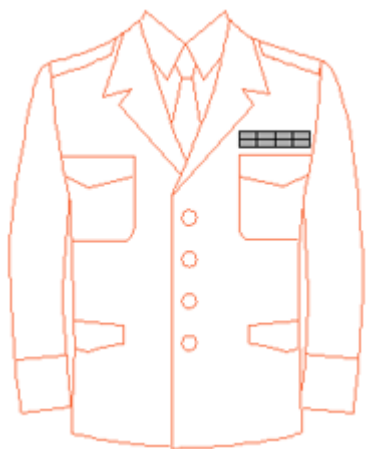

	Bild saknas
Utmärkelsetecken i band på bröstet	Utmärkelsetecken i miniatyr på mässjacks

9.9.6 Släpspannen

Släpspannen bärs på vänstra sidan av bröstet med släpspannets nedre kant omedelbart över bröstfickan (om endast en rad med släpspannen bärs monteras släpspannena 10 mm ovanför bröstfickans övre del). Bandet ska sättas på ett cirka 35 mm brett och 10–12 mm högt spänne eller sys fast på uniformsplagget med en bredd och höjd motsvarande spännets. På livplagg utan bröstficka bärs släpspannen med övre delen på motsvarande ställe som övre delen av medalj i band skulle ha fästs. (På vapenrock m/1886 i höjd mellan 2:a och 3:e knappen uppifrån räknat).

Högst fyra band får bäras i bredd. Ny rad bör påbörjas efter tre band i bredd. Att bära fler än fem rader med utmärkelser i originalstorlek är oftast olämpligt.

Bärs mer än en rad (om fyra) utmärkelsetecken får band med minskad bredd (miniatyrband), användas.

Högst åtta miniatyrband bärs i bredd innan ny rad påbörjas. Som mest får 30 utmärkelser i miniatyrband bäras (5 rader).

Bild saknas	Bild saknas
Bild 3. Släpspannen på vapenrock	Bild 4. Släpspannen på skjorta

9.9.7 Utmärkelsetecken utan band på bröstet

Utmärkelsetecken (tecken för vissa färdigheter, yrkesskicklighet mm.) som bärs utan band på bröstet, i original eller miniatyrer, får anbringas ovanför vänster bröstficka dock inte tillsammans med medaljer och ordnar i band eller släpspanne. Yrkesfärdighetstecken för fallskärmshoppning bärs centrerat ovanför eventuella utmärkelsetecken på vänster bröst.

Svenska utmärkelsetecken placeras med medalj före märke oavsett valör.

Tecken i guld bärs till höger om tecken i silver och tecken i silver till höger om tecken i brons respektive järn.

Utländska och internationella officiella utmärkelsetecken placeras efter av HKV medgivet bärandetillstånd normalt enligt givarlandets anvisningar. Denna kategori ska inte sammanblandas med tjänstetecken avsedda att visa specialutbildning eller facktillhörighet.

9.10 Officiella svenska utmärkelsetecken

Ordenstecken och medaljer ska bäras i den ordning och kategori som anges här.

9.10.1 Kategori A. Kungl. Maj:ts orden (Kungl. Serafimerorden)

1 **Ordensvärdigheter inom Kungl. Maj:ts orden** utom serafimermedaljen. (Fr.o.m. 1996 förlänas orden endast till medlemmar i det svenska Kungahuset och till utlänningar.)

a R(L)SerafO

9.10.2 Kategori B. Svenska krigsdekorationer m.m.

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori A.

Krigsdekorationer fristående från Svärdsorden:

- 1 *Kungl. Svärdsordens krigskors, 1952*
  - a SOKrgK 1kl, i guld
  - b SOKrgK 2kl, i silver
  - c SOKrgK 3kl, i brons

Medaljer utdelade för statens erkänsla för enskilda tapperhet, vilja och mod då riket är i krig:

- 1 **Medaljen för tapperhet i fält/till sjöss, 1789/1806/1809**
  - a GMtf(ts)
  - b SMtf(ts)
- 2 *Örlogsflottans hederstecken, 1789/1974*

Försvarsmaktens medalj för erkänsla av tapperhet, vilja, mod eller annat i strid eller stridsliknande situation såväl i krigs- som i fredstid:

- 1 **Försvarsmaktens förtjänstmedalj med svärd, 2008**
  - a FMGMmsv
  - b FMSMmsv
- 2 **Försvarsmaktens medalj för sårade i strid, 2011**
  - a FMGMsis
Medaljen utdelas endast postumt till stupade i strid.
  - b FMSMsis
  - c FMSMsismstjärn
i) för upprepad tilldelning

9.10.3 Kategori C. Kungliga minnestecken

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori B.

Kungliga minnestecken innefattar av H.M. Konungen personligen förlänade jubileums- och minnestecken för särskilda händelser inom det kungliga huset. Nedan upptas minnestecken som förlänats sedan 1948.

- 1 *Gustaf V:s jubileumsminnestecken II, 1948*
  - a GV:sJmtII
- 2 *Konung Gustav VI Adolfs minnesmedalj, 1967*
  - a GVIA:sMM
- 3 *Konung Carl XVI Gustafs jubileumsminnestecken, 1996*
  - a CXVIG:sJmt
- 4 *Minnestecken till åminnelse av Konung Gustaf V, 1951*
  - a GV:sMt
- 5 *H.M. Konungens minnesmedalj med anledning av H.K.H. Kronprinsessan Victorias och herr Daniel Westlings bröllop, (2010)*
  - a VD:sBMM

9.10.4 Kategori D. H.M. Konungens medaljer

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori C.

Kungliga medaljer innefattar de av H.M. Konungen personligen förlänade medaljerna:

- 1 **Serafimermedaljen** (tilldelad efter 1975/1995)
  - a SerafM
- 2 **H.M. Konungens medalj**
  - a Kon:sGM12mkedjaobr (12:e storleken med briljanterad krona i länk om halsen)
  - b Kon:sGM12mkedja (12:e storleken i länk om halsen)
  - c Kon:sGM12mserafb (12:e storleken i serafimerblått band om halsen)
  - d Kon:sGM12mhb (8:e storleken i högblått band om halsen. – Utdelas inte längre)
  - e Kon:sGM8serafb (8:e storleken i serafimerblått band)
  - f Kon:sGM8 (8:e storleken i högblått band (Upphörde 1981)
  - g Kon:sGM5 (5:e storleken i högblått band (Upphörde 1981 men övergångsvis utdelad)
  - h Kons:sSM (8:e storleken i högblått band)
- 3 **Litteris et Artibus**
  - a GMleta (Högblått band)
  - b GMleta (Serafimerblått band)
- 4 **Prins Eugenmedaljen**
  - a EugGM
- 5 **Prins Carl-medaljen**
  - a CarlGM

9.10.5 Kategori E. De Kungliga riddarordnarna

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori D.

Ordensdekorationerna ska bäras i den ordning de här anges utom att Kungl. Vasaordens storkors har rang närmast efter Kungl. Serafimerorden.

Kungl. Maj:ts orden (Kungl. Serafimerorden) är den främsta av de kungliga riddarordnarna och bärs främst. (Se kategori A.)

- 1 *Kungl. Svärdsorden* (1975 upphörde förläningar av denna orden)
  - a Kommendör med stora korset (KmstkSO)
  - b Kommendör av första klassen (K1SO)
  - c Kommendör (KSO)
  - d Riddare av första klassen (R1SO)
  - e Riddare (RSO förlänad endast till utlänningar)
  - f Kungl. Svärdstecknet (SvT)
- 2 **Kungl. Nordstjärneorden** (Sedan 1975 förlänas orden endast till utlänningar i mellanblått band med gula sidoränder)
  - a Kommendör med stora korset (KmstkNO)
  - b Kommendör av första klassen (K1NO)
  - c Kommendör (KNO)
  - d Riddare/ledamot av första klassen (KNO/LNO)

- e Riddare/ledamot (RNO/LNO)
- 3 *Kungl. Vasaorden* (1975 upphörde förläningar av denna orden)
  - a Kommendör med stora korset (KmstkVO)
  - b Kommendör av första klassen (K1VO)
  - c Kommendör (KVO)
  - d Riddare/ledamot av första klassen (RVO/LVO)
  - e Kungl. Vasatecknet (Vt)
- 4 **Carl XIII:s orden (CXIII O)**
  - a Riddare (RCXIII O)

9.10.6 Kategori F. Officiella svenska ordensmedaljer

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori E.

Ordensmedaljer förlänade av H.M. Konungen i ordenskapitel.

- 1 *Serafimermedaljen*, (Tilldelad före 1975)
  - a SerafM
- 2 *Kungl. Svärdsmedaljen*, (1975 upphörde förläningar av denna medalj)
  - a SvSM
- 3 **Kungl. Nordstjärnemedaljen**, 1986 (Utdelas endast till utlänningar)
  - a NOGM
- 4 *Kungl. Vasamedaljen*, (1975 upphörde förläningar av denna medalj)
  - a VGM
  - b VSM

9.10.7 Kategori G. Av regeringen utdelade Kungl. medaljer

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori F.

Dessa medaljer innefattar medaljer utdelade av regeringen fr.o.m. 1975. (Kungl. Maj:t före 1975).

- 1 **Illis quorum merere labores**, 1785/1841/1901 (Åt dem vilkas verksamhet gjort dem därav förtjänta)
  - a GMiq18mkedja (i kedja om halsen)
  - b GMiq12 (i högblått band med gula kantränder att bäras runt halsen)
  - c GMiq8
  - d GMiq5
- 2 **Sui memores alios fecere merendo** (Åt dem som genom sina gärningar befastat sitt minne hos andra). Utdelas sedan 1832 endast till utländsk medborgare.
  - a GMsm
  - b SMsm
- 3 **Medaljen för berömliga gärningar**, 1832/1928/1958
  - a GMbg8
  - b GMbg5
  - c SMbg8
- 4 **Medaljen för medborgerlig förtjänst**, 1832/1968
  - a GMmf18mkedja (bärs i kedja om halsen)

- b GMmf12 (höglätt band runt halsen)
  - c GMmf8
  - d GMmf5
  - e SMmf8
- 5 *Medaljen för långvarig och trogen tjänst, (upphörde 1975)*
- a GMltj
- 6 **Medaljen för omsorgsfull renvård**
- a GMrenv (5:e storleken)
  - b SMrenv (8:e storleken)
- 7 *Medaljen för mod och rådhighet till sjöss under farofylld tid, 1941*
- a GMmorsj

9.10.8 Kategori H. Medalj som vid särskilt tillfälle förlänats av H.M. Konungen i hovprotokoll

Medaljerna som bär Konungens bild och har kunglig krona ska sedan 1978 bäras efter kategori G.

Senaste förlänningen av medalj i denna kategori skedde 1948.

- 1 *H.M. Konungens medalj med anledning av Amerikas Förenta Staters 200-årsjubileum, 1976 (kan inräknas i denna kategori)*

9.10.9 Kategori I. Övriga officiella medaljer

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori H.

Övriga officiella medaljer som är instiftade eller godkända av Kungl. Maj:t, från 1975 av regeringen, och/eller delas ut av statliga myndigheter och akademier:

- 1 **Utmärkelsen för nit och redlighet i rikets tjänst, 1803/1830/1857/1947/1973/1974/1979/1981**
- a NOR
    - i) Den som valt annan form än medalj för utmärkelsen NOR får på egen bekostnad bära medaljen i miniatyr (på mässjacka) eller släpspänne av medaljen på uniform.
- 2 **Kungl. Krigsvetenskapsakademiens stora belöningsmedalj, 1827/1995**
- a KrVAGM, bärs, i gult band med ljusblå rand på vardera sidan, om halsen
  - b KrVASM, bärs, i gult band med ljusblå rand på vardera sidan, om halsen
- 3 **Kungl. Krigsvetenskapsakademiens belöningsmedalj, 1829/1988/1995**
- a KrVAgm
  - b KrVAsm
- 4 **Kungl. Ingenjörvetenskapsakademiens medalj, 1921/1974/1987/1989/1996**
- a IVAGM
- 5 **Kungl. Universitetets i Uppsala medalj, 1928**
- a UUGM
- 6 **Kungl. Musikaliska Akademiens förtjänstmedalj, 1944**
- a MusAGM
- 7 **Kungl. Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademiens Gustaf Adolfmedalj, 1949/1985**
- a HA:sGAM

- 8 **Kungl. Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademiens förtjänstmedalj, 1967/1985**
 a HA:sGM
 b HA:sSM
- 9 **Utrikesdepartementets medalj för förtjänster inom utrikesförvaltningen, 1976**
 a GMutr

Medaljer som är instiftade av Försvarmakten:

- 1 **Försvarmaktens förtjänstmedalj, 1995 (gult band)**
 a FMGMmsv
 b FMSMmsv
 c FMGM
 d FMSM
- 2 **Försvarmaktens belöningsmedalj med svärd för internationella insatser, 1995**
 a FMintbGMmsv
 b FMintbSMmsv
- 3 **Försvarmaktens förtjänstmedalj, 2008**
 a FMGM
 b FMSM
- 4 **Försvarmaktens värnpliktsmedalj, 2002 (vilande från 2010-06-30)**
 a FMvplSM
- 5 **Försvarmaktens reservofficersmedalj, 2003/2008**
 a FMresoffGM
 b FMresoffSM
- 6 **Försvarmaktens medalj för internationella insatser, 1991/1994/2012**
 a **FMintBM** 1991/1994
 (Medalj tilldelad 1991–1994 bärs som enskild medalj eftersom frånsidan är unik.)
 (1) *FMintBMSaudi* (med palm i guld för insats i Saudiarabien 1991)
 (2) *FMintBMSom* (med korslagda spjut i brons för insats i Somalia 1992–93)
 (3) *FMintBMLib* (med stjärna i guld för Swedish Release Hospital insats i Liberia 1992-1993)
 (4) *FMintBMJug* (med lagerkrans i silver för insats i Forna Jugoslavien 1992)
 (5) *FMintBMGeo* (med lagerkrans i silver för insats i Georgien 1992)
 (6) *FMintBMAfg* (med dromedar i brons för insats i Afghanistan före 2003-08-11)
- b **FMintBMmsp** 1991/1994/2012
 FMintBM tilldelad från 1994 fram till 2012 innehåller på frånsidan en graverad uppgift om insatsens namn och årtal. Från 2012-06-01 ersätts gravyren av bandspänne och får därmed tilläggsbenämningen "med spänne". FM anskaffar retroaktivt bandspännen för insatserna i Cypern, Libanon, Bosnien, Kosovo och Makedonien för perioden 1991–1994 och för samtliga insatser från och med 1994.
 (1) På uniform bärs endast en medalj per insatsområde (bandspännet utvisar insatsområdet). En siffra fästs på medaljbandet för antalet gånger medaljen erhållits.
 (i) På släpspanne anläggs siffra i silver för totala antalet tilldelade medaljer.
 (2) I det fall lagerkrans tilldelats, fästs den i mitten av medaljbandet och med bandspännet för insatsen i nederkant. Försvarmaktens medalj för internationella insatser med spänne och la-

gerkrans (FMintBMmpokrans) bärs som enskild medalj och släpspanne, med företräde framför annan FMintBM.

Medaljer som är instiftade av andra svenska myndigheter:

- 1 **Statens försvarshistoriska museers förtjänstmedalj, 1995**
  - a SFHMGM
  - b SFHMSM
- 2 **Polisens guldmedalj i fredens tjänst, 2000**
  - a SvPolisIntGM
- 3 **Kriminalvårdens medalj för internationella insatser, 2006**
  - a KVintSM
- 4 **Försvarets radioanstalts förtjänstmedalj för internationella insatser, 2010**
  - a FRAintSM
- 5 **Försvarets radioanstalts förtjänstmedalj, 2010**
  - a FRAGM
  - b FRASM
- 6 **Försvarets materielverks förtjänstmedalj, 2010**
  - a FMVM (guld)

9.11 Halvofficiella svenska utmärkelsetecken

Halvofficiella utmärkelsetecken består av Johanniterorden i Sverige och halvofficiella medaljer som av Försvarsmakten godkänts för bärande på försvarsmaktens uniformer.

Utmärkelserna bärs i den ordning de nedan anges.

9.11.1 Kategori J. Halvofficiell orden

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori I.

- 1 **Johanniterorden**
  - a RRJohO
  - b RJohO

9.11.2 Kategori K. Halvofficiella medaljer

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori J.

Halvofficiella medaljer omfattar, med H.M. Konungens tillstånd instiftade och med hans gillande, av olika organisationer utdelade medaljer (tecken). Medaljerna har ofta Konungens bild på åtsidan.

- 1 **Kungl. Patriotiska Sällskapets belöningsmedalj**
  - a PatrSstGM
  - b PatrSstSM2
  - c PatrSstSM3
- 2 **Kungl. Sällskapet Pro Patrias belöningsmedalj**
  - a ProPstGM
  - b ProPstSM

- 3 **Svenska Jägareförbundets belöningsmedalj**
  - a SvJägfbGM
  - b SvJägfbSM
- 4 **Kungl. Svenska Segelsällskapets medalj**
  - a KSSSGM
  - b KSSSSM
- 5 **Svenska Röda Korsets förtjänstmedalj** (före 1923 Svenska frivilliga sjukvårdsväsendets förtjänstmedalj)
  - a SRKGM8
  - b SRKSM8
- 6 **Centralförbundet för befälsutbildning förtjänstmedalj** (före 1943 Sveriges landstormsföreningars Centralförbunds förtjänstmedalj)
  - a CFBGM
  - b CFBSM
- 7 **Kungl. Motorbåtsklubbens förtjänstmedalj**
  - a KMKGM
- 8 **Svenska sportskytteförbundets förtjänstmedalj** (före 1943 Riksförbundet för kortdistansskjutning förtjänstmedalj)
  - a SvSpsfbJrM
  - b SvSpsfbGM
  - c SvSpsfbSM
- 9 **Sjövärnsskårens Riksförbunds förtjänstmedalj** i guld och silver (före 1941 Sveriges frivilliga motorbåtskårs förtjänstmedalj)
  - a SVKGM
  - b SVKSM
- 10 **Skytteförbundens överstyrelses förtjänstmedalj**
  - a SfbÖSGM
  - b SfbÖSSM
- 11 **Svenska Blå Stjärnans förtjänstmedalj** (före 1941 Svenska Röda Stjärnans förtjänstmedalj)
  - a SBSGM
  - b SBSSM
- 12 **Frivilliga Automobilkårens Riksförbunds förtjänstmedalj** (före 1948 Frivilliga Automobilkårens förtjänsttecken)
  - a FAKGM
  - b FAKSM
- 13 **Sveriges Orkesterföreningars riksförbunds förtjänstmedalj** (före 1976 förtjänsttecken)
  - a SORfbGM
  - b SORfbSM
- 14 **Kungl. Svenska Segelsällskapets rorsmedalj**
  - a KSSSrGM
  - b KSSSrSM
- 15 **Svenska Kennelklubbens förtjänstmedalj**
  - a SvKKGM

- b SvKKSM
- 16 **Kungl. Svenska Aeroklubbens förtjänstmedalj**
  - a KSAKGMmv
  - b KSAKSMmv
  - c KSAKGM
  - d KSAKSM
  - e KSAKGM5mv
  - f KSAKSM5mv
  - g KSAKGM5
  - h KSAKSM5
- 17 **Frivilliga Motorcykelkårernas Riksförbunds förtjänstmedalj** (före 1972 Frivilliga Motorcykelkårens förtjänstmedalj)
  - a FMCKGM
  - b FMCKSM
- 18 **Sveriges Civilförsvarsförbunds förtjänstmedalj** (före 1951 Sveriges Riksförbund för civilt luftskydd/Riksluftskyddsförbundets förtjänstmedalj)
  - a SCFGM
  - b SCFSM
- 19 **Kungl. Automobil Klubbens förtjänstmedalj**
  - a KAKGM
- 20 **Sveriges Militäridrotts- och Mångkampsförbunds förtjänstmedalj** (före 1987 Sveriges Militära Idrottsförbunds förtjänstmedalj)
  - a SMIGM
  - b SMISM
- 21 **Riksförbundet Sveriges Lottakårens kungliga förtjänstmedalj**
  - a SLKGM
  - b SLKSM
- 22 **Föreningen Sveriges Flottas förtjänstmedalj**
  - a FSvFIGM
  - b FSvFISM
- 23 **Riksföreningens för Simningens främjande/Simfrämjandets förtjänstmedalj**
  - a RfSimGM
  - b RfSimSM
- 24 **Hemvärnets förtjänstmedalj**
  - a HVGM
  - b HVSM
- 25 **Riksförbundet Sveriges Amatörorkestrars förtjänstmedalj** (före 1958 riksförbundet Sveriges Amatörmusikkårens förtjänstmedalj)
  - a RSAOGM
- 26 *Andra Lingiadens minnesmedalj*
  - a LingGM
- 27 *Sveriges Ungdomsberedskaps förtjänstmedalj*
  - a SvUbGM

-
- 28 **Svenska Brandförsvärsföreningens förtjänstmedalj** (före 1964 Svenska brandkårens riksforbunds förtjänstmedalj)
- a SvBrffGM8msp
  - b SvBrffGM8
  - c SvBrffGM5msp
  - d SvBrffGM5
- 29 **Sveriges Motorfederations kungliga medalj**
- a MotorfedGM
- 30 *Sveriges Riksidrottsförbunds jubileumsmedalj*
- a SvrifbJGM
- 31 *Svenska Fotbollsforbundets förtjänstmedalj med anledning av världsmästerskapstävlingarna i fotboll 1958*
- a VMFGM
- 32 **Svenska ridsportförbundets förtjänstmedalj** (före 1994 Riksföreningens för ridningens främjande/Ridfrämjandets förtjänstmedalj)
- a SvRsfGM
  - b SvRsfSM
- 33 **Svenska Polisens idrotts- och Skytteförbundets förtjänstmedalj**
- a SvPISGM
  - b SvPISSM
- 34 **Sveriges Bilkårens kungliga medalj** (f.d. Sveriges Kvinnliga Bilkårens kungliga medalj)
- a SKBRGM
  - b SKBRSM
- 35 **Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande förtjänstmedalj**
- a NTFGM
- 36 **Officerarnas Målskjutningsförbund i Stockholm förtjänstmedalj**
- a OffmfbSthGM
  - b OffmfbSthSM
- 37 **Svenska Pistolskytteförbundets förtjänstmedalj**
- a SvPistsfbGM
  - b SvPistsfbSM
- 38 **Simfrämjandets förtjänstmedalj** (före 1973 Svenska Livräddningssällskapets förtjänstmedalj)
- a Svls-SimGM
  - b Svls-SimSM
- 39 **Frivilliga Radioorganisationens särskilda förtjänstmedalj**
- a FROGM
  - b FROSM
- 40 **Svenska Fäktförbundets Kungliga förtjänstmedalj**
- a SvFfbGM
  - b SvFfbSM
- 41 **Föreningen Sveriges Sjöfart och Sjöförsvärs förtjänsttecken**
- a FSSSGft
  - b FSSSGft
- 42 **Flygvapenföreningarnas Riksförbundets förtjänstmedalj**

- a FVRFGM
- b FVRFGM
- 43 *Svenska Värnpliktofficersförbundets kungliga förtjänstmedalj*
  - a SVOFGFM
- 44 *Stiftelsen Sveriges Nationaldag och Svenska flaggans dag Kungliga förtjänstmedalj*
  - a SSNDGM
- 45 **Hemvärnsbefälets Riksförbunds kungliga medalj**
  - a HBRGM
- 46 **Kungl. Örlogsmannasällskapets belöningsmedalj**
  - a KÖGM
  - b KÖSM

9.12 Svenska medaljer i medaljband som inte har H.M. Konungens bild och/eller statseblem (krona)

9.12.1 Kategori L. Övriga medaljer med generellt bärandetilstånd på försvarsmaktens uniformer

Utmärkelsetecknen bärs efter kategori K.

Kategorin omfattar utmärkelsetecknen för förtjänst eller minne som är instiftade av försvarsmaktens organisationsenheter (förband, centrum och skolor), hemvärdnet, frivilliga försvarsorganisationer, officersförbund (motsv.) och militära kamratföreningar samt andra utmärkelsetecknen som har godkänts av Högkvarteret.

- 1 **Hemvärdnets medalj, 1951/2006.**

Medalj med krans bärs alltid som enskild medalj. Silvermedalj ersätter bronsmedalj oavsett antal stjärnor på bronsmedaljen. I det fall någon tilldelas någon av Hemvärdnets Kungliga medaljer från kategori K ersätter denna eventuellt erhållen medalj från hemvärdnet från kategori L.

  - a HvSMmkrans (1951)
  - b HvSM (1951)
  - c HvBMmkrans (2006)
  - d HvBMm3stjärn (2006)
  - e HvBMm2stjärn (2006)
  - f HvBM (2006)
- 2 Lista på godkända utmärkelsetecknen i kategori L publiceras årligen av HKV. [Länk till dokument](#)
  - a Medaljerna bärs med guld före silver och silver före brons samt i övrigt i ordning efter instiftandet.
- 3 Minnesmedaljer i kategori L. [Länk till dokument](#)
  - a Den som tilldelats flera minnesmedaljer i kategori L **bör endast bära en sådan!**
  - b Minnesmedaljer bärs efter övriga medaljer i kategori L samt i det fall fler än en medalj bärs, i ordning efter instiftandet.
- 4 Släpspannen för yrkesprestationer

- a Utmärkelse som endast bärs i form av släpspanne bärs efter minnesmedaljer i kategori L. [Länk till dokument](#)

Särskilda svenska utmärkelsetecken utan band som bärs ovanför utmärkelsetecken med band:

1 Riksförbundet Sveriges Lottakårens förtjänsttecken

- a SLKFt

2 Sveriges Kvinnliga Bilkårens förtjänsttecken

- a SKBRGFtm3rub
- b SKBRGFtm2rub
- c SKBRGFtm1rub
- d SKBRGFtmoem
- e SKBRGFtmgem
- f SKBRGFttvem
- g SKBRGFtmrem
- h SKBRGFt
- i SKBRGFt2

9.13 Utländska utmärkelser

De flesta utländska stater använder idag ordnar och medaljer som belöningar såväl till de egna medborgarna som till utlänningar. Utländska utmärkelser kan t ex tilldelas svensk militär personal i samband med statsbesök, tjänstgöring utomlands eller på grund av andra förtjänster.

9.13.1 Principer för bärande

Utländska utmärkelsetecken bärs efter svenska utmärkelser i kategori L. Nordiska nationers utmärkelsetecken placeras i ordning: Danmark, Finland, Island och Norge samt före övriga nationers utmärkelser. Utomnordiska länders utmärkelsetecken placeras därefter i landsordning efter landets namn på franska, dock med ordnar före medaljer.

Generellt bärandetillstånd har medgivits för:

1 Korea Service Medal

- a KoreaSM

2 Kungliga Nederländska förbundet för fysisk fostrans medalj, 1909

- a NedNijGKmk/12/13 osv (vit emaljering)
- b NedNijGK
- c NedNijSKmk/7/8/9
- d NedNijSK
- e NedNijBKmk/3/4 (bronskorset är polerat och uppfattas ofta som guld)
- f NedNijBK (bronskorset är polerat och uppfattas ofta som guld)

9.13.2 Internationella utmärkelser

Internationella organisationer, t ex Förenta Nationerna och Internationella Röda Korset utdelar också medaljer till personer som utfört förtjänstfullt arbete åt organisationen. Internationella utmärkelser tilldelas normalt efter längre internationell tjänstgöring eller på grund av andra förtjänster.

Principer för bärande

Internationella utmärkelsetecken ska bäras efter svenska och utländska utmärkelsetecken *i den ordning de erhållits*.

Vid upprepad tilldelning av samma utmärkelsetecken anbringas motsvarande siffra (bandspänne läggs över bandspänne på NATO medaljer) på medaljband och släpspanne.

Generellt bärandetillstånd har medgivits för:

- 1 **Förenta Nationernas medalj i brons**
  - a FNM (med olika medaljband för varje mission)
- 2 **Förenta Nationernas Koreamedalj i brons**
  - a FNMKor
- 3 **Förenta Nationernas övervakningsstyrkas medalj i brons**
  - a FNMU-NEF I
- 4 **NATO officiella medaljer**
- 5 **Europeiska Unionens officiella medaljer**
- 6 **The European Community Monitor Service Medal i silver**
- 7 *The International Conference on Former Yugoslavia Medal*
  - a ICFYM
- 8 *Medaljen till minne av Nobels fredspris till FN:s fredsbevarande styrkor*
  - a NobelFNMSM
- 9 **CISM utmärkelsetecken**

9.14 Idrotts och yrkesfärdighetstecken utan band

Nedanstående svenska utmärkelsetecken utan band utom hemvärnetsårstecken (som bärs på vänster bröstficka) får inte bäras samtidigt som utmärkelsetecken i band bärs.

Utmärkelsetecken bärs med: medalj före märke, guld före silver och silver före brons. Som mest får 5 utmärkelsetecken utan band bärs i en rad ovanför vänster bröstficka. Hemvärnets veteran- och årstecken bärs på vänster bröstficka (endast högsta innehavda valör).

Endast den högsta, innehavda valören inom varje tecken bärs (t ex skyttemedalj bärs inte samtidigt som skyttemärke). Övriga idrottsmärken från RF-anslutet idrottsförbund (motsv.) får inte bäras på Försvarsmaktens uniformer.

9.14.1 Utmärkelsetecken utan band

Utmärkelsetecknen anges i tabellen nedan i den ordning i vilken de bärs.

F-benämning	F-beteckning	Anmärkning
ARMÉNS SKYTTEM M/07	M7679-201000	GULD MED EMALJ
ARMÉNS SKYTTEM M/07	M7679-101000	GULD
ARMENS KSPSKYM M/18	M7679-106000	GULD
MARINENS SKMEDALJ	M7679-151000	GULD
TELEGRAFISTMEDALJ	M7679-121000	GULD
ARTSKJUTMEDALJ	M7679-108000	SILVER (FÖRSILVRAD BRONS)

F-benämning	F-beteckning	Anmärkning
ARMÉNS SKYTTEM M/07	M7679-102000	SILVER
ARMENS KSPSKYM M/18	M7679-105000 M7679-107000	SILVER SILVER (FÖRSILVRAD BRONS)
MARINENS SKMEDALJ	M7679-152000	SILVER
<i>KUSTART MEDALJ F SKICKLIGHET I SKJUTNING M KANON</i>	M7679-155000	
MARINENS MEDALJ FÖR YRKESKICKLIGHET		
MEDALJ SIGN FLOTTAN	M7679-171010	SILVER
MEDALJ HFNLYSSN FL	M7679-172010	SILVER
MEDALJ RASIGN FL KA	M7679-173010	SILVER
MEDALJ SIGN KA	M7679-174010	SILVER
MEDALJ AVSTMÄT KA	M7679-175010	SILVER
MARINENS SKMEDALJ	M7679-153000	BRONS
AUTOMATVAPENMÄRKE	M7679-163010	GULD
TELEGRAFISTMÄRKE	M7679-131000	GULD
ARTSKYTTEMÄRKE M/44	M7679-111000	GULD (FÖRGYLLT SILVER)
AUTOMATVAPENMÄRKE	M7679-162010	SILVER
MIL SKMÄRKE M/14	M7679-103000	SILVER
ARTSKYTTEMÄRKE M/44	M7679-112000 M7679-113000	SILVER SILVER (FÖRSILVRAD BRONS)
TELEGRAFISTMÄRKE	M7679-132000	SILVER
TELEGRAFISTMÄRKE	M7679-133000	SILVER
MIL SKMÄRKE M/14	M7679-104000	BRONS
AUTOMATVAPENMÄRKE	M7679-161010	BRONS
ARTSKYTTEMÄRKE M/44	M7679-114000	BRONS
TELEGRAFISTMÄRKE	M7679-134000	BRONS
Märke för soldatprov		På namnbricka till m/87 (m/48) På nedre delen av vänster bröstfickas löpare på fältjacka 90 (P).
Fältidrottsmärket		På namnbricka till m/87 (m/48) På nedre delen av vänster bröstfickas löpare på fältjacka 90 (P).
Märke för atletofficer		På namnbricka till m/87 (m/48) På nedre delen av vänster bröstfickas löpare på fältjacka 90 (P).
Märke för kontrakt i hemvärnet		På namnbricka till m/87 (m/48) På nedre delen av vänster bröstfickas löpare på fältjacka 90 (P).

9.14.2 Hemvärnets veteran- och årstecken

Endast ett årsmärke eller veterantecken får bäras (på vänster bröstficka).

Benämning
Hemvärnets veterantecken
Hemvärnets tjänsteårstecken m/43, 3 år (br)
Hemvärnets tjänsteårstecken m/43, 5 år (br)
m/50 10 år (g)
m/55 15 år (g) finns även för 20 och 25 år
m/75 30 år (g) finns även för 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65 och 70 år

Projektledare
Ämnesexpert
Redaktörer

Fotografier

Olle Strid, HKV PROD UTB
Patrik Laestadius, HKV PROD UTB
Patrik Laestadius, HKV PROD UTB
Roger Tiensuu, Citec Information AB
Combat Camera, Försvarmakten
Husgerådskammaren